

Вікторе Петровичу, від імені нашої компанії «Інституту Адама Сміта» дякую, що Ви знайшли час зустрітися з нами сьогодні!

Щиро вдячні Вам за те, що Ви погодилися виступити на нашому **2-гому щорічному форумі «Агробізнес України» (в березні 2010 р.)**, де зберуться всі ключові учасники аграрного ринку України, щоб обговорити поточні питання розвитку і майбутні перспективи. Сьогодні ми б хотіли почути Вашу думку з декількох питань і поділитися цією інформацією з нашою аудиторією до початку Форуму:

Питання 1: На Ваш погляд, **які основні фактори нині найбільше впливають на розвиток** глобальних аграрних ринків? І як це позначається на розвитку аграрної промисловості в Україні і діяльності українських компаній?

Відповідь: Фундаментальні фактори сприяють розвитку аграрного сектора у всьому світі і Україні. Проблеми дефіциту продовольства і **продовольчої кризи**, про які багато писали останніми роками, не втратили актуальності. **Зростання кількості населення і підвищення життєвих стандартів** стимулюють споживання. З другого боку - існують природні бар'єри на шляху динамічного нарощування сільгоспвиробництва, пов'язані з **фінансовими, технологічними, кліматичними і ресурсними** аспектами. Не слід забувати і про підвищення ролі **біоенергетики**, яка використовує частину агропродукції, що відбувається на фоні подорожчання викопних енергоресурсів.

За прогнозами міжнародних організацій та аналітичних агентств, у **середньо- та довгостроковій перспективі дисбаланс попиту і пропозиції агропродукції** буде однією з ключових проблем, яку потрібно вирішувати спільними зусиллями **урядів, бізнесу і науки**. У зв'язку з цим, важливо підкреслити кілька ключових моментів. **Перше** – це потенційно сильна позиція українського агросектора на міжнародних ринках продовольства. Наша країна має безліч конкурентних переваг, які дуже важливі в умовах глобалізації, що посилюється. **По-друге**, ми повинні розуміти, що майбутнє аграрного виробництва, не тільки в Україні, але і у всьому світі, за ефективними **високотехнологічними** господарствами, що широко використовують економію масштабу, принципи вертикальної інтеграції і синергії. Такі можливості є лише у великих агропромислових холдингах, які зараз активно розвиваються в країнах Азії, СНД і в Латинській Америці. **Тенденції укрупнення** агрогосподарств спостерігаються також в ЄС і США.

Питання 2: Коли, на вашу думку, ми зможемо говорити про те, що настав (або настане) **поворотний момент** від економічної кризи до стійкого стабільного розвитку в українському аграрному секторі? Як вплинуть, або чи вплинуть, **результати виборів** або той факт, що вибори минули, на регуляторний простір, в рамках якого працює агросектор України?

Відповідь: Важливо відзначити, що в минулому році сільське господарство, на відміну від інших секторів української економіки, продемонструвало досить непогані показники. До осені минулого року, на тлі загального падіння рівня економіки і промислового виробництва в нашій країні, **сільське господарство навіть демонструвало зростання**. Важливу роль тут зіграли наші **сильні експортні позиції і стабільний попит на продовольчі товари**.

Стійкість агровиробництва в умовах економічної нестабільності є ще однією нашою перевагою і важливим сигналом для потенційних інвесторів у цю галузь. Я також не бачу істотних ризиків для сектора, пов'язаних з тими чи іншими результатами виборів.

Безумовно, **політична стабільність дуже важлива** для будь-якого бізнесу, оскільки вона впливає на вартість фінансового ресурсу, готовність інвесторів і крупних міжнародних компаній вкладати кошти в нові бізнес-проекти в Україні.

Крім того, ми повинні розуміти, що минулого року агросектор в умовах зниження рівня державної підтримки і кредитних обмежень спрацював, багато в чому, за рахунок власних ресурсів. Для подальшого стійкого розвитку сільському господарству України потрібні стабільні «правила гри» і **передбачуваність в питаннях регулювання, оподаткування і субсидування**.

Питання 3: На Ваш погляд, чого більше - позитивних моментів чи негативного впливу від вступу України до **СОТ на сьогодні**? І які головні майбутні можливості (труднощі) для аграрних компаній у зв'язку з цим?

Відповідь: Я б розділив **наслідки вступу України до СОТ** на коротко- і довгострокові. В короткостроковому періоді ми, розкриваючи внутрішні ринки, стикаємося з **низкою ризиків для національних виробників**. Посилення конкуренції з боку іноземних компаній створює досить непрості умови для багатьох підприємств. Їм потрібно дати можливість адаптуватися, підвищити якість продукції, зорієнтуватися для роботи в більш жорсткому конкурентному середовищі.

Водночас, багато переваг членства у СОР виявляться тільки з часом і дадуть вітчизняним підприємствам, зокрема, сільгоспвиробникам, повною мірою використовувати ті глобальні конкурентні переваги, про які ми говорили раніше.

Питання 4: Під час нашого 2-го Форуму ми запланували **Інтерактивну Дискусію Лідерів Галузі: Влада і бізнес – ефективна співпраця**. В дискусії братимуть участь керівники державних органів і агрохолдингів. Одна з тем дискусії – оцінка ефективності заходів держави з підтримки і стимулюванню розвитку галузі. Якщо Ви погодитеся брати участь в цій дискусії, то якими, на Ваш погляд, повинні бути **3 основних питання** для обговорення?

Відповідь:

- **Спільні зусилля держави і бізнесу в розробці і реалізації національних цільових програм** розвитку сільськогосподарського сектора

- Підвищення ролі **галузевих об'єднань** в розробці державної політики, вдосконаленні **законодавчої і нормативної бази**, умов **оподаткування і конкурентного середовища**, захисту інтересів національних виробників і споживачів

- Вдосконалення **земельного законодавства**, зокрема, в питаннях оренди землі сільгосппризначення, створення оптимальних умов для виробників сільгосппродукції і **захист прав власників земельних паїв**

5. Питання 4: Як **вплинула криза** на очолювану Вами компанію, і чи не могли б Ви коротко описати Ваше бачення її розвитку на найближчі 12 місяців?

Відповідь: В першу чергу, в минулому році ми зуміли вирішити ряд важливих завдань для подальшого стратегічного розвитку нашої компанії. Зокрема, ми **здійснили реструктуризацію холдингу**, створивши п'ять крупних територіальних виробничих підрозділів. За допомогою консолідації ми добилися **поліпшення керованості, оптимізації використання виробничих активів, помітного зниження адміністративних витрат**. Ми також продовжили розширення площ орендованих оброблюваних земель, забезпечили необхідні інвестиції, підвищили **рівень вертикальної інтеграції цукрового виробництва і істотно скоротили енергоспоживання** на цукрових заводах за рахунок їх модернізації. Крім того, ми приділили багато уваги питанням удосконалення обліку і моделювання нашого розвитку. Все це дозволяє

нам розраховувати на солідні фінансові результати 2009 року і дає добру перспективу на майбутнє.

*У 2010 році ми плануємо подальше органічне зростання агропромхолдингу, нарощування випуску продукції в основних сегментах, підвищення енергоефективності виробництва. В минулі роки ми багато працювали з нашими іноземними партнерами над новими проектами в галузі **біопального** і **біотехнологій**. Я вважаю, що наша компанія має прекрасну базу для їх реалізації і думаю, що наші зусилля дозволять нам просуватися на нових напрямках.*

Вікторе Петровичу, ще раз дякую за бесіду. З нетерпінням чекаємо зустрічі з Вами на форумі в Києві, в березні 2010 року. Наші щирі побажання успіху Вашому бізнесові!